

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport). Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. geraakt worden door het voorstel, hoe deze betrokken zijn bij de totstandkoming van het voorstel (bijv. afstemming, consultatie, advisering) en waarom men betrokken is (bv. kennis van het probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel kan worden gerealiseerd en waarom het gekozen instrument – alles afgewogen – de voorkeur geniet. Vermeld de in de afweging betrokken overwegingen omtrent effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan budgettaire gevolgen voor de rijksbegroting, gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De stuurgroep Weerbare Burgemeesters¹ heeft opdracht gegeven voor het uitwerken en inregelen van een set aan preventieve beveiligingsmaatregelen voor decentrale bestuurders. Dit is gebeurd naar aanleiding van het Bestuurlijk Overleg (op 24 juni 2019) met de ministers van Justitie en Veiligheid (JenV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de bestuursleden van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB) vanwege het belang van tijdige (en apolitieke) aandacht voor preventieve beveiligingsmaatregelen.

¹ De stuurgroep bestaat uit de volgende leden: BZK, JenV, NCTV, Politie, OM, NGB en de VNG.

In de Kamerbrief Weerbaar Bestuur van 18 oktober 2019² heeft minister Ollongren aangekondigd dat samen met het ministerie van JenV en de netwerkpartners wordt gewerkt aan standaardmaatregelen (hierna: basismaatregelen) preventieve beveiliging voor burgemeesters (hierna: decentrale bestuurders, op basis van een beslissing vanuit de stuurgroep Weerbare Burgemeesters worden ook andere decentrale bestuurders beschermd³) die verankerd kunnen worden in de rechtspositie als onderdeel van de werkgeversverantwoordelijkheid.

Kort samengevat komt de aanleiding dus voort uit een toezegging aan de Tweede Kamer op 18 oktober 2019 van de minister van BZK. Deze toezegging is een reactie op een motie van de Tweede Kamer van maart 2019 en wordt ondersteund door de bevindingen uit het rapport van Staf Depla van april 2019.

2. Wie zijn betrokken?

De betrokkenen zijn decentrale bestuurders en hun werkgevers. Onder decentrale bestuurders wordt verstaan: commissarissen van de Koning en gedeputeerden, burgemeesters en wethouders, en de voorzitters en leden van het dagelijks bestuur van waterschappen.⁴ De werkgevers zijn de gemeenten, provincies en waterschappen. De kosten voor de basismaatregelen preventieve beveiliging vallen onder de werkgeversverantwoordelijkheid van de gemeente, provincie of waterschap.

3. Wat is het probleem?

Decentrale bestuurders kunnen in hun functie te maken krijgen met agressie, bedreiging, intimidatie of geweld. Iedere decentrale bestuurder moet juist kunnen rekenen op een bepaald niveau van veiligheid, ook in diens woning. Werkgevers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van hun medewerkers en dus ook voor de veiligheid van decentrale bestuurders. De minister van BZK heeft vastgesteld dat bij veel decentrale bestuurders en hun werkgevers onduidelijkheid heerst over welke preventieve beveiligingsmaatregelen zij kunnen nemen en wie verantwoordelijk is voor de kosten hiervan. Hierdoor ontstaan situaties waarin decentrale overheden terughoudend zijn in het financieren van preventieve beveiligingsmaatregelen. Daarnaast wordt het als onwenselijk beschouwd dat preventieve maatregelen aan de woning van een bestuurder onderdeel worden van het politieke debat.

4. Wat is het doel?

Deze regeling strekt ertoe dat iedere decentrale bestuurder een vergoeding kan krijgen om diens woning preventief te laten beveiligen met een vaststaand pakket aan maatregelen, zonder dat dit door een vertegenwoordigend orgaan kan worden goed- of afgekeurd. Dit draagt bij aan de veiligheid van decentrale bestuurders. Daarnaast ontstaat duidelijkheid voor werkgevers van decentrale bestuurders, en wordt het politieke debat rondom preventieve beveiliging tegengegaan. Tevens is daarmee duidelijk dat preventieve beveiliging geen gift van de werkgever is, maar een plicht van de werkgever.

Decentrale bestuurders zijn publieke functionarissen die hun ambt zonder dwang en drang moeten kunnen uitoefenen. Het waarborgen van de veiligheid van bestuurders is van groot belang voor de kwaliteit van het openbaar bestuur en het goed laten functioneren van de Nederlandse democratie. Daarom beoogt deze regeling de veiligheid van de woningen van decentrale bestuurders te verhogen.

² TK Kst. 28844 / 28684, nr. 190, vergaderjaar 2019-2020, Brief van 18 oktober 2019. Link: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28844-190.html>.

³ Dit is in lijn met de bedoeling van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers om de rechtsposities van verschillende decentrale politieke ambtsdragers te harmoniseren. Zie bijvoorbeeld Staatscourant nr. 5866, 06-02-2019, *Circulaire Introductie bij waterschappen van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers*, para. 1. Link: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-5866.html>.

⁴ Deze regeling ziet op bescherming van decentrale bestuurders, niet van vertegenwoordigende ambtsdragers van provincies, gemeenten en waterschappen. De reden hiervoor is dat deze ambtsdragers, zoals raadsleden voor gemeenten, over het algemeen minder een publiek profiel hebben.

Decentrale bestuurders hebben recht op een tegemoetkoming tot € 2000,- in de kosten voor het treffen van deze preventieve beveiligingsmaatregelen voor de woning waarin zij hun hoofdverblijf hebben. Bij een verhuizing kunnen ze nogmaals aanspraak maken op deze vergoeding. Met dit pakket aan basismaatregelen hebben alle decentrale bestuurders, ongeacht in welke termijn van de bestuursperiode zij zich bevinden, in Nederland recht op dezelfde maatregelen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het publieke belang dat in het geding is, is de veiligheid van decentrale bestuurders. Zij moeten veilig hun werk kunnen doen en ook het gevoel hebben veilig te zijn, ook zonder dat er sprake is van een acute dreiging.

Door als overheid op centraal niveau het pakket aan basismaatregelen vast te stellen, zorgen we dat elke decentrale bestuurder op dezelfde maatregelen recht heeft. Het is niet wenselijk als elke decentrale overheid afzonderlijk hier een eigen (deels politieke) keuze in maakt, omdat de preventieve bescherming daarmee juist onderdeel wordt van het politieke debat.

6. Wat is het beste instrument?

Er is gekozen voor een ministeriële regeling, aangezien de minister van BZK op grond van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers regels kan stellen met betrekking tot het preventief treffen van voorzieningen ten behoeve van een veilige woon- en werkplek van decentrale politieke ambtsdragers.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Deze regeling heeft geen gevolgen voor burgers en bedrijven, maar slechts voor decentrale overheden. Daarom leidt deze regeling ook niet tot een verhoging van de regeldruk.

De decentrale overheid is in deze regeling de werkgever. De gevolgen voor de decentrale overheid is dat zij deze maatregelen vergoedt tot een bedrag van € 2000,- per decentrale bestuurder voor de woning die hoofdverblijf is.